

NEDEN TARİH? • Tarih, insanın kendisini tanıyıp bilmesine yardımcı olur. İnsanın kendi özgün kimliğini oluşturmasında katkı sağlar. • Tarih öğrenimi sayesinde insan, içinde yaşadığı toplumun ortak kültürel değerlerini tanıyıp anlar ve bu değerlerin gelecek kuşaklara aktarılmasında rol alır. • Tarih, insanlardaki vatan ve millet sevgisini pekiştirerek millî kimliğin gelişmesinde önemli rol oynar. Bireylerin kendi milletine aidiyet duygusuyla bağlanmasını sağlar. • Tarih, günümüz dünyasında olup bitenlere anlam vere bilme ve gelecekle ilgili gerçekçi planlamalar yapabilmeye insanlara yol gösterir. • Tarih öğrenimi; bireylerdeki eleştirel düşünme, sorgulama, araştırma ve kanıt kullanma becerilerini arttırır.

Tarihsel araştırmalarda objektifliğin sağlanması için; > Tarihi olay ve olgular, meydana geldiği dönemin şartlarında değerlendirilmeli. > Kişisel değerlendirmelerden kaçınılmalı. > Araştırmalarda tek bir kaynak değil ulaşılabilen farklı birçok kaynağa başvurulmalı. Hangi görsellerde, tarihe yardımcı bilimlerin çalışma alanıyla ilgili bulgu ve belgeler bulunmaktadır. > Tarihsel olayın üzerinden belli bir süre geçmesi beklenilmelidir.

ZAMANIN TAKSİMİ Takvim Sistemleri İnsanoğlu tarihin eski dönemlerinden itibaren zamanı görünür hâle getirmeye çalışmış, zamanı düzenleme ve ölçme adına yapılan bu çaba takvimlerin oluşumunu beraberinde getirmiştir. Tarihte ilk takvim sistemleri Sümerler ve Mısırlılar tarafından oluşturulmuştur. Bu takvimler oluşturulurken Güneş yılı ve Ay yılı temel alınmıştır. Ay Yılı Esaslı Takvim: Ay'ın Dünya etrafındaki 12 kez dönmesi sonucu bir Ay yılı oluşur. Bir Ay yılı 354 gün sürer. Ay yılı takvimini ilk kez Sümerler oluşturmuştur. Güneş Yılı Esaslı Takvim: Dünyanın Güneş etrafında 1 kez dönmesiyle Güneş yılı meydana gelir. Bir Güneş yılı 365 gün 6 saat sürer. Güneş yılı takvimini ilk kez Mısırlılar oluşturmuştur. Mısırlılar bu takvimi oluştururken Nil Nehri'nin taşma zamanından yola çıkarak bir yılı taşma, ekme ve biçme şeklinde üç mevsime ayırdılar.

Mısırlıların takvimi, Roma İmparatorluğu'nda İmparator Julius Caesar'ın emriyle düzenlenerek Jülien Takvimi adını aldı. 16. Yüzyılda Papa XIII. Gregorius, Jülien takviminde düzenlemeler yaptırmış ve takvim Gregoryen Takvimi adıyla kullanılmaya başlanmıştır. Kullanılan takvimlerde toplumlar için önemli olan olaylar başlangıç noktası olarak seçilmiştir.

TÜRKLERİN TARİH BOYUNCA KULLANDIĞI TAKVİMLER 12 hayvanlı Türk takvimi: Güneş yılı esasına göre düzenlenmiştir her yıl bir hayvan adıyla anılır. Hicri takvim: Ay yılı esasına göre düzenlenmiştir. Hz Muhammed'in Mekke'den Medine'ye hicreti olan 622 yılı başlangıç olarak kabul edilir. Türkler İslamiyeti kabul ettikten sonra bu takvimi kullanmaya başlamışlardır. Celali takvim: Güneş yılına göre düzenlenmiştir. Ömer Hayyam başkanlığında bir heyet tarafından hazırlanmış ve Büyük Selçuklu hükümdarı Celalettin Melikşah'a sunulmuştur. Büyük Selçuklu Devleti'nde mali işler için kullanılmıştır. Rumi takvim: Güneş yılı esasına göre düzenlenmiştir. Osmanlı Devleti'nde 1678 yılında mali işlerde kullanılmak üzere planlanmıştır. 1840 yılından itibaren tüm resmi işlerde kullanılmıştır. Başlangıç Hicri takvimdeki gibi 622 yıldır. Miladi takvim: Güneş yılı esasına göre düzenlenmiştir. Hz

İsa'nın doğumu başlangıç kabul edilir. Türkiye'de 1 Ocak 1926'dan itibaren kullanılmaya başlanmıştır. NOT: Türklerin tarih boyunca kullandığı takvimler içinde yalnızca Hicri Takvim, Ay yılı esasına dayanmaktadır.

Tarihin Dönemlendirilmesi Tarih araştırmalarında kolaylık sağlamak amacıyla tarihin dönemlendirilmesi yöntemi kullanılmıştır. Bu dönemlendirmede kullanılan yüzyıl kavramı yüzer yıllık dönemleri ifade eder. Bir tarihin hangi yüzyıla ait olduğunun hesaplanmasında; + eğer bir tarih tek ya da çift basamaklı ise 9, 15, 98 gibi bu tarihler 1. Yüzyıl içindedir. + eğer tarih üç basamaklı ise 751 gibi, bu sayının sondaki iki rakamı silinir ve kalan sayıya 1 eklenir ($7 + 1 = 8$. Yüzyıl) + eğer tarih dört basamaklı ise 1923 gibi, bu sayının sondaki iki rakamı silinir ve kalan sayıya 1 eklenir. ($19 + 1 = 20$. Yüzyıl)

Miladi takvimde başlangıç "0" yılı milat kabul edilir ve miladın sol tarafında yer alan yıllar milada (sıfıra) yaklaştıkça sayısal değer olarak küçülür. Bu yıllar adlandırılırken başına milattan önce (MÖ) ifadesi konulmalıdır. Milattan sonra ise bu durum tam tersine dönmektedir milat yani sıfırdan uzaklaştıkça sayısal değer büyür bu tarih günümüze o kadar yaklaşır.

Çağ Nedir? Geçmişin dönemlendirilmesinde kullanılan bir diğer kavram, çağ kavramıdır. Çağ; kendine özgü nitelikleri olan, belirli başlangıç ve bitiş zamanına sahip zaman dilimidir.

Tarihin çağlara ayrılmasında toplumlar, kendi tarihlerindeki önemli olayları esas almışlardır. Örneğin Batı dünyası, özellikle Avrupa tarihi merkezli bir dönemlendirme meydana getirmiş ancak bu dönemlendirme her toplum için kapsayıcı bir yaklaşım olmamıştır. Bu nedenle, dönemlendirme konusunda tarihçiler arasında görüş birliği bulunmamaktadır.

Tarihin Tasnifi Tarih çalışmalarında araştırmayı ve incelemeyi kolaylaştırmak amacıyla olaylar zamana, mekâna ve konuya göre sınıflandırılmıştır. Zamana Göre Sınıflandırma: Bu yöntemde olaylar çeşitli zaman dilimlerine göre sınıflandırılmıştır. İlk Çağ Tarihi, 19. Yüzyıl Tarihi gibi, Mekâna Göre Sınıflandırma: Bu yöntemde olayların meydana geldiği coğrafya temel alınmıştır. Anadolu Tarihi, Orta Asya Türk Tarihi gibi. Konuya Göre Sınıflandırma: Bu yöntemde tarihsel olaylar belirli konular çerçevesinde incelenmiştir. Bilim Tarihi, İslam Tarihi gibi.